

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22CoCsp/10/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8819206885
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8819206885.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobcu: Prvá stavebná sporiteľňa, a. s. IČO: 31 335 004, so sídlom Bajkalská 30, 829 48 Bratislava, proti žalovaným: 1) L. U., B.. XX.XX.XXXX, X. U.. L. Q. XXX/X, XXX XX U. L., 2) P. U., B.. XX.XX.XXXX, X. U.. L. Q. XXX/X, XXX XX U. L., o zaplatenie 15.596,65 eura s prísl., o odvolaní žalovaných proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 7Csp/166/2019-109 zo dňa 11.11.2020, takto jednohlasne

rozhodol:

I. Mení rozsudok vo vyhovujúcom výroku tak, že žalovaní sú povinní zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 12.271,42 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 27.04.2019 do zaplatenia, v splátkach po 100 eur mesačne, ktoré budú žalovaní platiť vždy do 25-teho dňa v mesiaci, počnúc nadobudnutím právoplatnosti tohto rozsudku, pod následkom straty výhody splátok a vo zvyšnej časti žalobu zamietá.

II. Stranám sporu náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol takto, cit.:

„Žalovaní sú povinní zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 14.032,77 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 27.04.2019 do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietá.

Žalovaní v 1.a v 2.Radesú povinní zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne trovy konania v rozsahu 80 % s tým, že o výške tejto náhrady súd rozhodne osobitným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

2. Citoval ustanovenie § 1 ods. 2, § 2 písm. a),b), § 9 ods. 2 a § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej aj ako „ZoSÚ“), § 1 ods. 1, § 2 ods. 2 a 3 písm. e), § 7 ods. 2,3 a 5, § 8 ods. 1 a 2, § 9 a § 11 ods. 1 zákona č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 až 3,5, § 54 ods. 1 a 2, § 566 ods. 2, § 517 ods. 1 a 2 a § 580 Občianskeho zákonníka, § 497 a § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka.

3. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že vyhodnotil zmluvný vzťah medzi stranami sporu ako spotrebiteľskú zmluvu. Na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalobca so

žalovanými uzatvoril Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 27.04.2016, na základe ktorej poskytol žalovaným medziúver podľa zmluvy vo výške 15.000 eur, ktorý pri splnení všetkých podmienok sa mal zmeniť na stavebný úver vo výške cca 8.862,99 eura. Nespornou medzi stranami sporu považoval skutočnosť, že žalovaným bol poskytnutý úver vo výške 14.820 eur a že žalovaní riadne a včas nesplácali úver. Zároveň ide podľa súdu prvej inštancie aj o vzťah, na ktorý je potrebné aplikovať ustanovenia ZoSÚ, nakoľko predmet zmluvy poskytnutia úveru podľa § 1 ods. 2 ZoSÚ nevylučuje použitie tohto zákona. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že zmluvná podmienka - poplatok za poskytnutie úveru je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, pretože samotná formulácia dojednaní poplatku za poskytnutie úveru bola v uzatvorenej zmluve obsiahnutá už pri jej podpise a žalovaní tak nemohli ovplyvniť jej obsah. Konštatoval, že žalobca nemal právo poskytnúť žalovaným nižšiu sumu úveru ako je uvedená v zmluve, teda nižší úver než je suma 15.000 eur. Ak tak urobil, poskytol žalovaným nižšiu sumu úveru a to vo výške 14.820 eur. Táto suma mala byť uvedená v zmluve o úvere. To znamená, že žalobca sa rozhodol poskytnúť žalovaným nižší úver, pričom v zmluve je uvedená vyššia výška úveru, teda je nesprávny údaj v zmluve a to celková výška úveru, čo spôsobuje, že tento nesprávny údaj spôsobuje, že zmluva je bezúročná a za bezpoplatková. Na to nadväzujúci je aj nesprávny údaj v zmluve a to hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov, pretože žalobca si neplatne dojednal poplatok za poskytnutie úveru, a aj bola poskytnutá nižšia suma úveru žalovaným. Z dôvodu, že súd prvej inštancie považoval úver podľa § 11 ZoSÚ za bezúročný a za bezpoplatkový, žalovaní majú povinnosť vrátiť žalobcovi to, čo poskytol im na poskytnutý úver. Na sumu úveru 14.820 eur žalovaní uhradili sumu 628,83 eura plus 158,40 eura a preto dlžia žalobcovi sumu 14.032,77 eura. Uviedol, že žalobu v časti úroku z úveru nepovažoval za dôvodnú, preto neodôvodňoval obranu týkajúcu sa kumulácie úveru a úrokov z omeškania. A napokon sa venoval žiadosti žalovaných o povolenie splatenia dlžnej sumy formou splátok a dospel k záveru, že navrhnutý splátkový kalendár neumožňuje uhradiť pohľadávku do 3 rokov, a preto splátkový kalendár žalovaným nepovolil.

4. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Konštatoval, že žalobca sa domáhal zaplatenia sumy spolu 15.596,65 eura. Úspech mal v časti, v ktorej súd žalobe vyhovel, teda v časti o zaplatenie 14.032,77 eura, čo predstavuje úspech žalobcu 90 % a neúspech 10 %, čo predstavuje úspech žalovaných a to v časti, v ktorej súd žalobu zamietol. Žalobcovi tak po odpočítaní úspechu žalovaných vznikol nárok na náhradu trov konania v pomere 80 %.

5. Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie žalovaní. Nestotožnili sa s výškou sumy, ktorú súd prvej inštancie zaviazal zaplatiť žalovaným. Súd prvej inštancie pri určení sumy, ktorú sú žalovaní povinní žalobcovi zaplatiť, vychádzal pravdepodobne len z tvrdení žalobcu uvedených v žalobe, kde žalobca uvádza, že dlžná suma ku dňu 30.11.2019 predstavuje sumu vo výške 15.596,65 eura, pričom pozostáva z istiny vo výške 14.212,77 eura (rozdiel sumy poskytnutého medziúveru vo výške 15.000 eur a nasporenej sumy vo výške 628,83 eura a úhrad spolu vo výške 158,40 eura). Avšak podľa dôkazu predloženého žalobcom označeného ako „Výpis z účtu zosplatneného medziúveru“ a „Výpis z účtu stavebného sporenia“ (ďalej len „Výpisy“) je zrejmé, že do dňa podania žaloby v prospech žalobcu uhradili čiastočné platby spolu v sume 2.210,33 eura, a nie len v sume 787,23 eura. Vzhľadom na túto skutočnosť sú žalovaní toho názoru, že žalobcovi dlžia sumu 12.609,67 eura a nie sumu 14.032,77 eura tak, ako ich zaviazal súd prvej inštancie svojim rozhodnutím zaplatiť v prospech žalobcu. Nesprávnym vyhodnotením dôkazov došlo súdom prvej inštancie k nesprávne vyčíslenej dlžnej sume žalovaných, a tak aj k nesprávosti vo výroku I. rozsudku v časti určujúcej výšku sumy. Žalovaní sa nestotožnili ani s úhradou dlžnej sumy do troch dní od právoplatnosti rozsudku spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne od 27.04.2019. V prípade ak sa považuje úver za bezúročný a bez poplatkov, ani uskutočnené platby žalovaných nemohli byť platne započítavané na úhradu úrokov a poplatkov, ale mali byť v celom rozsahu započítavané na úhradu úrokov a poplatkov, ale mali byť v celom rozsahu započítavané iba na úhradu úverovej istiny, t.j. tej sumy, ktorú žalobca im reálne poskytol. Z uvedeného dôvodu boli žalovaní toho názoru, že vykonanými úhradami splátok nemohlo dôjsť k omeškaniu splácania, a teda nedošlo k zosplatneniu úveru podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Zároveň nesúhlasili s priznaním nároku žalobcu na úhradu trov konania. Navrhli, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalovaní sú povinní zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 13.606,57 eura v 70 eurových mesačných splátkach splatných vždy každého 30-teho dňa v mesiaci, začínajúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

6. Vo vyjadrení k odvolaniu žalobca uviedol, že žalovaných názor sa zakladá na nesprávnom pochopení produktu medziúver, pričom bližšie opísal podstatu medziúveru. Uviedol, že od poskytnutia úverových prostriedkov do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru boli zo strany žalobcu účtované úroky z úveru vo výške 2.260,28 eura s tým, že zo strany žalovaných na konto medziúveru do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti boli vykonané vklady v celkovej výške 1.761,35 eura, zostali teda nezaplatené úroky vo výške 498,93 Eur tak ako bolo uvedené v žalobe. Po zosplatnení boli zo strany žalovaných vykonané vklady vo výške 158,40 eura, čím sa znížila istina pohľadávky. V danom prípade súd prvej inštancie skutkovo ustálil, že žalobca a žalovaní uzavreli dňa 02.05.2016 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej bol žalovaným poskytnutý medziúver vo výške 14.820,00 eura, pričom z tejto sumy odpočítal nasporené prostriedky a vo výške 628,83 eura a vklady po zosplatnení vo výške 158,40 eura a teda priznal len rozdiel v sume 14.032,77 eura. Žalobca s názorom a výpočtami súdu uvedených v napadnutom rozsudku nesúhlasí, keďže súd prvej inštancie žalobcovi nepriznal riadne dohodnuté úroky z úveru, túto skutočnosť však žalobca nerozporoval podaním odvolania. Vzhľadom k vyššie uvedenému žalobca považoval výpočty žalovaných uvedené v odvolaní za nesprávne a odvolanie tým za neodôvodnené. Zároveň súd prvej inštancie správne posúdil lehotu na plnenie, nakoľko určenie dlhšej lehoty považoval za neodôvodnené. Na základe uvedených skutočností žiadal, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdil.

7. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenými osobami (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že odvolanie žalovaných je dôvodné.

8. Medzi stranami nebolo sporné a vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalobca uzavrel so žalovaným v 1. rade ako dlžníkom - stavebným sporiteľom a žalovanou v 2. rade ako spoludlžníkom dňa 27.04.2016 písomnú zmluvu označenú ako „Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXX X XX“, na základe ktorej sa zaviazal poskytnúť dlžníkom na preklenutie obdobia, kým budú splnené podmienky na pridelenie cieľovej sumy a poskytnutie stavebného úveru, medziúver číslo XXXXXXXX X XX vo výške 15.000 eur s tým, že pri dodržaní všetkých podmienok zmluvy o úvere vrátane podmienok uvedených v listine označenej ako „Všeobecné podmienky stavebného sporenia a úverov pre fyzické osoby“ (ďalej už len „zmluva o úvere“ a „všeobecné zmluvné podmienky“), sa medziúver zúčtuje bez osobitnej dohody s nasporenou sumou na účte stavebného sporenia, čím sa medziúver zmení na stavebný úver pod číslom XXXXXXXX X XX vo výške cca 8.862,99 eura.

9. Medzi stranami nebolo v danej veci sporné a súd prvej inštancie v konaní nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by dôvodne spochybňovali právny záver o spotrebiteľskom charaktere zmluvy o úvere v danej veci. Súd prvej inštancie zároveň posúdil zmluvný vzťah v zmysle ustanovení ZoSÚ a dospel k záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru z dôvodu uvedenia nesprávneho údajov o celkovej výške úveru a výške RPMN v zmluve. V dôsledku uvedeného záveru vznikol žalobcovi nárok iba na vrátenie istiny poskytnutého medziúveru bez úrokov a poplatkov. Súd prvej inštancie uviedol, že na sumu úveru vo výške 14.850 eur (15.000 eur mínus 180 eur ako poplatok za poskytnutie úveru) žalovaní uhradili sumu 628,83 eura plus sumu 158,40 eura, v dôsledku čoho zaviazal žalovaných na úhradu sumy 14.032,77 eura. A práve výšku započítaných súm úhrad považovali žalovaní za spornú a v odvolaní namietali, že do dňa podania žaloby v prospech žalobcu uhradili čiastočné platby spolu v sume 2.210,33 eura poukazujúc na Výpis z účtu zosplatneného medziúveru a Výpis z účtu stavebného sporenia. Odvolací súd považoval túto odvoláciu námietku za dôvodnú.

10. Žalovaní v 1. a 2. rade sa v uvedenej Zmluve o spotrebiteľskom úvere zo dňa 27.04.2016 zaviazali do pridelenia cieľovej sumy splácať úroky medziúveru 147 pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 64,88 eura vždy k 15.dňu mesiaca a vkladať na účet zmluvy o stavebnom sporení uzavretej so žalovaným v 1. rade č. XXXXXXXX X XX pravidelné vklady v počte celkom 147 vo výške 40,65 mesačne vždy v 15.deň mesiaca, celkom platiť spolu 105,53 eura mesačne.

11. Z „Výpisu z účtu stavebného sporenia“ žalovaných vyplýva, že do doby mimoriadneho zosplatnenia úveru 26.04.2019, bola splátkami v rôznych sumách nasporená na účte stavebného sporenia suma 628,83 eura.

12. Z „Výpisu z účtu medziúveru“ žalovaných vyplýva, že medziúver bol vyplatený žalovaným v štyroch splátkach a to 10.05.2016 sumy 6.200 eur a 2.700 eur, dňa 09.06.2016 suma 4.600 eur a dňa 26.09.2016 1.320 eur (t.j. celkovo 15.000 eur), za spracovanie medziúveru bol 10.05.2016 zúčtovaný poplatok 180 eur, pričom ku dňu zosplatnenia 26.04.2019 bola žalovaným na splatenie sumy istiny medziúveru započítaná nasporená suma zo stavebného sporenia 628,83 eura.

13. Podľa uvedeného výpisu žalovaní od čerpania medziúveru t.j. od 06/2016 (29.06.2016 žalovaní zaplatili prvú splátku v sume 53,50 eura) - do 03/2019 (22.06.2017 žalovaní posledný krát zaplatili splátku v sume 43,60 Eur), učinili na splatenie medziúveru a jeho príslušenstva celkovo 1 x splátku v sume 53,20 eura; 8 x splátku v sume 64,88 eura; 2 x splátku v sume 59,17 eura; 1x splátku v sume 59,93 eura; 2x splátku v sume 129,76 eura; 1x splátku v sume 82,03 eura; 1x splátku v sume 77,49 eura; 2x splátku v sume po 100 eur; 1x splátku v sume 66 eur; 1x splátku v sume 58,30 eura; 1x splátku 44,90 eura; 1x splátku vo výške 33 eur; 1x splátku v sume 36 eur; 1x splátku v sume 48 eur; 1x splátku v sume 52,80 eura a 2x splátku v sume 26,40 eura t.j. celkovo zaplatili 27 splátkami označené vo výpise ako „vklad“, sumu 1.761,35 eura. Po mimoriadnom zosplatnení úveru zo strany žalovaných došlo k úhrade sumy spolu vo výške 158,40 eura.

14. Z dôvodu záveru, že úver je bezúročný a bezpoplatkový, sa všetky žalovanými učené platby na jeho splatenie započítali v prospech splatenia istiny im spoločne a nerozdielne poskytnutého medziúveru.

15. Vzhľadom na uvedené, pri bezúročnosti a bezpoplatkovosti medziúveru, ktorý bol žalovaným poskytnutý v sume 14.820 eur, tak žalovaným po odpočítaní už nimi na splatenie učených platieb v celkovej sume 2.548,58 eura [1.761,35 eura (t.j. suma zaplatená 27 platbami do mimoriadneho zosplatnenia úveru) + 628,83 eura (t.j. suma nasporená do doby uzavretia úverovej zmluvy) + 158,40 eura (t.j. celková suma úhrad žalovaných po zosplatnení dlhu)], ostáva žalovaným splatiť žalobcovi ešte spoločne a nerozdielne sumu vo výške 12.271,42 eura (14.820 eur mínus 2.548,58 eura), ktorú odvolací súd priznal žalobcovi voči spoločne a nerozdielne zaviazaným žalovaným a vo zvyšku, prevyšujúcim žalobcom uplatnený nárok (z dôvodu bezúročnosti a bezpoplatkovosti), žalobu zamietol.

16. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky.

17. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

18. Vo vzťahu k odvolacej námietke žalovaných o neplatnosti predčasného zosplatnenia dlhu odvolací súd poukazuje na čl. X. bod 10.1. Zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 27.04.2016, podľa ktorého má veriteľ právo vyhlásiť mimoriadnu splatnosť celého zostatku úveru s príslušenstvom pred dohodnutou lehotou splatnosti, t.j. veriteľ má právo požadovať zaplatenie celého zostatku úveru s príslušenstvom a dlžník je povinný celý zostatok úveru s príslušenstvom zaplatiť aj pred dňom konečnej splatnosti úveru, predovšetkým v prípade, ak je dlžník v omeškaní s platením čo i len jednej splátky stavebného úveru, resp. úrokov z medziúveru po dobu dlhšiu ako tri mesiace alebo je v omeškaní s platením čo i len jedného vkladu na účet zmluvy o stavebnom sporení po dobu dlhšiu ako tri mesiace.

19. Z listu žalobcu adresovaného žalovaným, označeného ako „Upozornenie na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti“ z 13.02.2019 odvolací súd zistil, že žalobca upozornil žalovaných na ich omeškanie so splácaním splátok medziúveru vo výške omeškanej sumy 528.26 eura, že ak žalovaní túto dlžnú sumu do 28.02.2019 nezaplatia, žalobca pristúpi k zosplatneniu celého dlhu pred dohodnutou dobou splatnosti. List bol doručený žalovanému v 1. rade a žalovanej v 2. rade 18.02.2019.

20. Listom zo 26.04.2019 označeným ako „Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru“ žalobca oznámil žalovaným, že z dôvodu ich omeškania so splácaním medziúveru riadne a včas, na ktoré omeškanie ich žalobca opakovane upozornil, pristúpil dňom 26.04.2019 k zosplateniu celého úveru, pričom dlžná čiastka ku dňu zosplatenia predstavovala sumu 15.050,10 eura. List bol žalovanému v 1. rade aj žalovanej v 2. rade doručený 02.05.2019.

21. Na základe vyššie uvedených cit. ustanovení zákona a úverovej zmluvy, ako aj doručených písomných výziev žalobcu neprisvedčil odvolací súd námietkam žalovaných, že nedošlo k platnému predčasnému zosplateniu medziúveru žalobcom. Odvolací súd prvej inštancie sa stotožnil so záverom o platnosti vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru v súlade s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka.

22. Predmetom odvolacieho prieskumu bola taktiež je vecná správnosť záveru súdu prvej inštancie o nepovolení splatenia dlžnej sumy s príslušenstvom žalovaným formou pravidelných mesačných splátok.

23. Podľa § 232 ods. 3 a 4 CSP, lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu. Ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradím ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

24. Z citovaných ustanovení CSP vyplýva, že ak súd pristupuje k autoritatívnemu rozhodnutiu (rozsudkom) o žalobe na peňažné plnenie (o aký prípad ide aj v prejednávanej veci), zákonnou lehotou plnenia a zároveň pravidlom je lehota troch dní, počítaná od právoplatnosti rozsudku. Štandardne preto súd ukladá splnenie povinnosti v takejto lehote. Na každú jednu výnimku z pravidla musia potom existovať dôvody, ktoré je potrebné riadne odôvodniť, čo platí aj pri odôvodňovaní rozhodnutia, a to či už pre dlhšiu než trojdňovú lehotu, alebo pre povolenie splátok a určenie ich výšky a podmienok splatnosti.

25. Na základe ustálenej súdnej praxe je pri úvahe o určení lehoty na splnenie povinnosti alebo pri určení, že peňažné plnenie sa môže vykonať v splátkach, nutné vychádzať z konkrétnych okolností prípadu; súd musí prihliadnuť na osobné a majetkové pomery sporových strán, výšku priznaného plnenia, platobnú schopnosť žalovaného, prejavenu snahu o plnenie záväzku žalovaným, dobu, po ktorej by umožnením vykonania plnenia v splátkach došlo k zaplateniu prisúdenej sumy s tým, aby nepredstavovala neúmerné zvýhodnenie dlžníka na úkor veriteľa (čo zohľadní pri výške splátok a podmienkach ich zročnosti) ako aj to, či povolenie plnenia prisúdenej sumy v splátkach neprímerane nezasiahne do majetkových pomerov veriteľa, pričom súd môže určiť, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia; súd teda musí lehotu na plnenie určiť tak, aby jej dĺžka nepoprela samotný účel súdneho konania a v konečnom dôsledku viedla k odstráneniu právnej neistoty medzi sporovými stranami; záver súdu o splnení podmienok na určenie dlhšej lehoty na vykonanie plnenia ako tri dni od právoplatnosti rozsudku musí byť vždy náležite odôvodnený

26. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaná v 2. rade v priebehu konania písomným podaním a na pojednávaní konanom dňa 07.10.2020 požiadala o povolenie uhradiť dlh v splátkach vo výške 100 eur. Svoj návrh odôvodnila výškou mesačného príjmu a výdavkov žalovaných a považovala zaviazanie na úhradu dlžnej sumy jednorazovo za likvidačné. Zároveň poukázala na pomery žalobcu, pre ktorého by plnenie v splátkach nemalo významný hospodársky vplyv. Na predmetnom pojednávaní dňa 07.10.2020 žalovaná v 2. rade uviedla, že obaja žalovaní sú nezamestnaní s tým, že manžel (žalovaný v 1. rade) poberá polovičný invalidný dôchodok. Odvolací súd z odpovede na lustráciu v Sociálnej poisťovni zistil, že žalovaný v 1. rade poberá invalidný dôchodok vo výške 283,50 eur a žalovaná v 2. rade invalidný dôchodok vo výške 204 eur. Žiaden iný príjem žalovaných nie je evidovaný v registri Sociálnej poisťovne.

27. Odvolací súd zastáva názor, že „slabšia strana“, ktorou žalovaní ako spotrebiteľia nesporne sú, si zaslúžia ochranu, keď sa objektívne ocitli v takej situácii, že by zaplatenie dlhu do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia bolo pre nich devastujúce. Žalovaní v 1. a 2. rade sú manželia, invalidní dôchodcovia s celkovým mesačným príjmom vo výške necelých 500 eur. Podľa názoru odvolacieho súdu povolenie splátok vo výške 100 eur na uhradenie prisúdenej čiastky nespôsobí žalobcovi ekonomické problémy v jeho obchodnej činnosti ako stavebnej sporiteľne v postavení banky, ktoré sú približne rovnaké ako pôvodné mesačné splátky medziúveru dohodnuté v úverovej zmluve (105,53 eura). Za danej situácie podľa názoru odvolacieho súdu existovali dôvody pre povolenie splátok.

28. V prípade, že žalovaní svoj dlh nebudú plniť spôsobom určeným rozsudkom, omeškanie jednej zo splátok bude mať za následok zročnosť celého dlhu. To dáva určitú istotu pre žalobcu, že hrozba bude dostatočnou motiváciou pre žalovaných, aby svoju povinnosť uloženú rozhodnutím súdu plnili riadne a včas. Plynutie času nemá na postavenie žalobcu negatívny dopad, keďže mu patrí nárok na úroky z omeškania z dlžnej sumy až do času úplného splnenia dlhu. Ak by odvolací súd nepovolil splátky, v konečnom dôsledku by to pre žalobcu nemalo žiaden význam, keďže príjem žalovaných im nedovoľuje vyplatiť dlžnú sumu do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Platobná schopnosť žalovaných, ako aj pomery žalobcu ako stavebnej sporiteľne odôvodňujú povolenie splátok vo výške, ktorú odvolací súd na základe vlastnej úvahy stanovil na sumu 100 eur mesačne.

29. Na základe vyššie uvedených skutočností odvolací súd podľa § 388 CSP zmenil rozsudok v napadnutej časti, t.j. vo vyhovujúcom výroku tak, že žalovaní sú povinní zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 12.271,42 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 27.04.2019 do zaplataenia, v splátkach po 100 eur mesačne, ktoré budú žalovaní platiť vždy do 25-teho dňa v mesiaci, počnúc nadobudnutím právoplatnosti tohto rozsudku, pod následkom straty výhody splátok a vo zvyšnej časti žalobu zamietol.

30. Podľa § 396 ods. 2 CSP, ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

31. Podľa § 262 ods. 1, 2 CSP, (1) o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. (2) O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

32. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

33. Zmyslom a účelom náhrady trov konania je poskytnúť úspešnej strane sporu, ktorej to priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musela alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusela zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom. Zákon však upravuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok konania a zodpovednosti za zavinenie pri rozhodovaní o náhrade trov konania, a to v podobe ust. § 257 CSP.

34. Úvaha súdu, že ide o výnimočný prípad a či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci. Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa je potrebné prihliadať v prvom rade k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom všetkých strán konania a je potrebné vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale je nutné zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia najmä na majetkové pomery oprávnenej strany.

35. Odvolací súd preskúmal súvisiaci napadnutý výrok o trovách konania a dospel k záveru o potrebe použitia ustanovenie § 257 CSP. Za dôvod hodný osobitného zreteľa možno brať do úvahy, že žalovaní sú invalidní dôchodcovia s invalidným dôchodkom v celkovej výške necelých 500 eur mesačne (487,50 eur), ako to vyplýva zo zistení odvolacieho súdu. Uloženie povinnosti nahradiť žalobcovi trovy konania by mohlo negatívnym spôsobom ovplyvniť sociálnu a finančnú sféru žalovaných a ohroziť ich schopnosť uspokojovať ich základné životné potreby. Na druhej strane žalobca je stavebná sporiteľňa v postavení banky. Nepriznanie náhrady trov konania preto nemožno vnímať ako zásah do pomerov žalobcu, ktorý by bol spôsobilý ohroziť jeho ďalšiu činnosť, neprimerane zhoršiť jeho majetkovú situáciu.

36. Odvolací súd zastáva názor, že v žiadnej právnej veci sa strana sporu nemôže spoliehať na to, že zmierňujúce ustanovenie § 257 CSP sa ho nedotkne. Aplikčná prax práve nepriaznivú sociálnu situáciu strany sporu považuje za relevantnú na účely aplikácie § 257 CSP. Ani predmetnú vec nemožno vylúčiť z aplikácie uvedeného zmierňujúceho ustanovenia. Za tohto stavu odvolací súd považoval za spravodlivé, aby si náklady, ktoré mu v súvislosti s týmto konaním vznikli, hradil žalobca sám.

37. Nakoľko bola zistená existencia dôvodu hodného osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP, odvolací súd rozhodol o trovách celého konania podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 262 ods.1 CSP a 257 CSP tak, že stranám sporu náhradu konania nepriznal.

38. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).